

USTAWA
z dnia 2009 r.
o zmianie ustawy - Karta Nauczyciela

Art. 1.

W ustawie z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2006 r. Nr 97, poz. 674, z późn. zm.¹⁾) art. 30a otrzymuje brzmienie:

„Art. 30a. 1. W terminie do dnia 20 stycznia każdego roku, organ prowadzący szkołę będący jednostką samorządu terytorialnego przeprowadza analizę poniesionych w poprzednim roku kalendarzowym wydatków na wynagrodzenia nauczycieli, w odniesieniu do wysokości średnich wynagrodzeń, o których mowa w art. 30 ust. 3, oraz średniorocznej struktury zatrudnienia nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego.

2. W przypadku nieosiągnięcia w roku podlegającym analizie wysokości średnich wynagrodzeń, o których mowa w art. 30 ust. 3, w składnikach wskazanych w art. 30 ust. 1, organ prowadzący szkołę będący jednostką samorządu terytorialnego ustala kwotę różnicy między wydatkami faktycznie poniesionymi na wynagrodzenia nauczycieli w tym roku a iloczynem średniorocznej liczby nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego oraz średnich wynagrodzeń nauczycieli, o których mowa w art. 30 ust. 3, ustalonych dla danego roku.

3. Kwota różnicy, o której mowa w ust. 2, jest dzielona między nauczycieli zatrudnionych w szkołach prowadzonych przez jednostkę samorządu terytorialnego i wypłacana w terminie do dnia 31 stycznia roku kalendarzowego następującego po roku, dla którego wyliczono kwotę różnicy, w formie jednorazowego dodatku uzupełniającego ustalanego proporcjonalnie do osobistej stawki wynagrodzenia zasadniczego nauczyciela, zapewniając osiągnięcie średnich wynagrodzeń na poszczególnych stopniach awansu zawodowego, o których mowa w art. 30 ust. 3, w danej jednostce samorządu terytorialnego.

4. W terminie do dnia 10 lutego roku kalendarzowego następującego po roku, dla którego wyliczono kwotę różnicy, o której mowa w ust. 2, organ prowadzący szkołę będący jednostką samorządu terytorialnego sporządza sprawozdanie z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w szkołach i placówkach prowadzonych przez tę jednostkę samorządu terytorialnego, z uwzględnieniem wysokości kwoty różnicy, o której mowa w ust. 2.

5. Organ prowadzący szkołę będący jednostką samorządu terytorialnego przedkłada sprawozdanie, o którym mowa w ust. 4, w terminie 7 dni od jego sporządzenia, regionalnej izbie obrachunkowej, a także organowi stanowiącemu tej jednostki samorządu terytorialnego, dyrektorom szkół prowadzonych przez tę jednostkę oraz związkom zawodowym zrzeszającym nauczycieli.

---

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2006 r. Nr 170, poz. 1218 i Nr 220, poz. 1600, z 2007 r. Nr 17, poz. 95, Nr 80, poz. 542, Nr 102, poz. 689, Nr 158, poz. 1103, Nr 176, poz. 1238, Nr 191, poz. 1369 i Nr 247, poz. 1821, z 2008 r. Nr 145, poz. 917 i Nr 227, poz. 1505 oraz z 2009 r. Nr 1, poz. 1, Nr 56, poz. 458, Nr 67, poz. 572 i Nr 97, poz. 800.

6 . Kwota różnicy, o której mowa w ust. 3, wypłacona w formie jednorazowego dodatku uzupełniającego, nie jest uwzględniana jako składnik poniesionych wydatków na wynagrodzenia nauczycieli, w odniesieniu do wysokości średnich wynagrodzeń, o których mowa w art. 30 ust. 3, oraz średniorocznej struktury zatrudnienia nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego.

7. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania określa, w drodze rozporządzenia:

- 1) sposób wyliczania średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego,
- 2) sposób ustalania średniorocznej struktury zatrudnienia nauczycieli,
- 3) sposób ustalania kwoty różnicy, o której mowa w ust. 2,
- 4) sposób podziału jednorazowego dodatku uzupełniającego.”

Art. 2.

Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania, na podstawie art. 30a ust. 7 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, wyda przepisy wykonawcze w terminie miesiąca od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 3.

Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Uzasadnienie

Obligatoryjne terminy, o których mowa w art. 30a ust. 3 i 4 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela, wprowadzone ustawą z dnia 21 listopada 2008 r. o zmianie ustawy Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2009 r. Nr 1, poz. 1), okazały się niewykonalne. Problem zgłosił Zarząd Związku Gmin Śląska Opolskiego, który zwrócił się do Rady Ministrów RP i Sejmu RP z apelem o pilną nowelizację art. 30a ustawy - Karta Nauczyciela. Istnienie problemu potwierdza fakt, iż z całej Polski napłynęły liczne pisma prezydentów, burmistrzów i wójtów, a następnie uchwały rad miejskich i rad gmin popierających wymieniony postulat nowelizacji.

Obok pism prezydentów miast: Katowice, Krosno, Olsztyn, Ostrów Wielkopolski, Sieradz, Tychy, Zduńska Wola, w swoim piśmie do Prezesa Rady Ministrów z dnia 23 marca 2009 r. Prezydent Miasta Gliwice (woj. śląskie) następująco uzasadnił konieczność nowelizacji przepisów wskazanych przez Zarząd Związku Gmin Śląska Opolskiego:

„Niemożliwe jest prawidłowe ustalenie różnic między wydatkami faktycznie poniesionymi na wynagrodzenia w danym roku a iloczynem średniorocznej liczby nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego oraz średnich wynagrodzeń nauczycieli, o których mowa w art. 30 ust. 3 ustawy, ustalonych dla danego roku, przed wypłaceniem ostatnich składników wynagrodzenia tj. do 31 grudnia. To z kolei uniemożliwia sporządzenie sprawozdania, o którym mowa w art. 30a ust. 4, w terminie do 10 stycznia następnego roku.”.

Burmistrz Miasta Zielonka (woj. mazowieckie) w piśmie do Prezesa Rady Ministrów z dnia 2 kwietnia 2009 r. następująco uzasadnił swoje poparcie apelu Związku Gmin Śląska Opolskiego o pilną nowelizację art. 30a ustawy – Karta Nauczyciela:

„Wynagrodzenia nauczycieli za godziny ponadwymiarowe (dodatkowe) i doraźnych zastępstw wypłaca się z dołu, za faktycznie wykonaną pracę, 29 lub 30 grudnia. Wyciągi bankowe otrzymuje się najwcześniej 31 grudnia lub 2 stycznia. Wtedy dopiero można środki wypłacone zaksięgować oraz zrobić analizy, aby ewentualnie wypłacić należną różnicę nauczycielom poszczególnych stopni awansu, którzy nie osiągnęli średnich wynagrodzeń. Może również zdarzyć się sytuacja, że środki na wynagrodzenia nauczycieli zapisane w planie budżetowym na dany rok zastały wyczerpane i zabraknie ich na wypłatę dodatkowych wynagrodzeń, wynikających z powodu nie osiągnięcia średnich wynagrodzeń w poszczególnym stopniu awansu zawodowego. Obligatoryjny termin sprawozdania za grudzień „Rb-28” o wydatkach wynagrodzeń nauczycieli jest ustalony na 18 stycznia. Jest on w oczywistej sprzeczności do terminu 10 stycznia zapisanego w art. 30a ust. 4 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela.”.

Wójt Gminy Kosakowo (woj. pomorskie) w piśmie do Prezesa Rady Ministrów z dnia 8 lipca 2009 r. do swojego poparcia wymienionego apelu Związku Gmin Śląska Opolskiego dodał kolejne argumenty za pilną nowelizacją art. 30a ustawy – Karta Nauczyciela:

„Pragnę również zwrócić uwagę na brak wyjaśnienia nowo wprowadzonego zwrotu „średnioroczna liczba nauczycieli”. Prawidłowe rozumienie tego pojęcia jest niezbędne dla potrzeb naliczania dodatku. Mam wątpliwości czy ustawodawcy na pewno chodzi o liczbę nauczycieli. Dla potrzeb dodatku uzupełniającego precyzyjniejsza byłaby liczba etatów nauczycieli. Posłużę się przykładem: w jst pracuje 10 nauczycieli na cały etat i 5 nauczycieli na ½ etatu. Zgodnie z ustawą liczba nauczycieli wyniesie 15, lecz etatów 12,5. Wyrażam również zaniepokojenie narastającym problemem finansowych skutków dwuetapowej podwyżki płac dla nauczycieli dla budżetu Gminy na 2009r. w kontekście przewidywanego spadku dochodów własnych Gminy wskutek spowolnienia gospodarczego i planowanej nowelizacji ustawy budżetowej na 2009r.”

W powszechnej opinii naczelników wydziałów oświaty urzędów miejskich i urzędów gmin, prezydentów, burmistrzów i wójtów oraz rad miejskich i rad gmin poniżej zaproponowane terminy są pierwszymi możliwymi do wykonania, tzn. aby:

- kwota różnicy była wypłacana w terminie do dnia 31 stycznia (art. 30a ust. 3 ustawy),
- sprawozdanie było sporządzane w terminie do dnia 10 lutego (art. 30a ust. 4 ustawy).

Pierwszym zmienionym terminem byłby określony w art. 30a ust. 1 ustawy – Karta Nauczyciela termin, w którym organ prowadzący szkołę będący jednostką samorządu terytorialnego przeprowadza analizę poniesionych w poprzednim roku kalendarzowym wydatków na wynagrodzenia nauczycieli, w odniesieniu do wysokości średnich wynagrodzeń, o których mowa w art. 30 ust. 3 ustawy – Karta Nauczyciela, oraz średniorocznej struktury zatrudnienia nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego. Proponuje się, aby w art. 30a ust. 1 ustawy – Karta Nauczyciela ustalić termin na dzień 20 stycznia każdego roku.

Drugim zmienionym terminem byłby określony w art. 30a ust. 3 termin, w którym między nauczycieli zatrudnionych w szkołach prowadzonych przez jednostkę samorządu terytorialnego dzielona jest i wypłacana kwota różnicy między wydatkami faktycznie poniesionymi na wynagrodzenia nauczycieli w tym roku a iloczynem średniorocznej liczby nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego oraz średnich wynagrodzeń nauczycieli, o których mowa w art. 30 ust. 3, ustalonych dla danego roku. Proponuje się, aby w terminie do dnia 31 stycznia roku kalendarzowego następującego po roku, dla którego wyliczono kwotę różnicy, wypłacano ją w formie jednorazowego dodatku uzupełniającego ustalanego proporcjonalnie do osobistej stawki wynagrodzenia zasadniczego nauczyciela, zapewniając osiągnięcie średnich wynagrodzeń na poszczególnych stopniach awansu zawodowego, o których mowa w art. 30 ust. 3 ustawy – Karta Nauczyciela, w danej jednostce samorządu terytorialnego.

Trzecim zmienionym terminem byłby określony w art. 30a ust. 4 termin, w którym organ prowadzący szkołę będący jednostką samorządu terytorialnego sporządza sprawozdanie z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w szkołach i placówkach prowadzonych przez tę jednostkę samorządu terytorialnego, z uwzględnieniem wysokości kwoty różnicy, o której mowa w art. 30a ust. 2 ustawy – Karta Nauczyciela. Proponuje się, aby sprawozdanie było sporządzane w terminie do dnia 10 lutego roku kalendarzowego następującego po roku, dla którego wyliczono kwotę różnicy, o której mowa w art. 30a ust. 2 ustawy – Karta Nauczyciela.

Dodany ust. 6 w art. 30a ustawy – Karta Nauczyciela jest konsekwencją faktu, że kwota różnicy między wydatkami faktycznie poniesionymi na wynagrodzenia nauczycieli w tym roku a iloczynem średniorocznej liczby nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego oraz średnich wynagrodzeń nauczycieli, o których mowa w art. 30 ust. 3, ustalonych dla danego roku, wypłacana byłaby corocznie w terminie do dnia 31 stycznia roku kalendarzowego następującego po roku, dla którego wyliczono kwotę różnicy. Wypłacona po raz pierwszy kwota różnicy zwiększałaby sumę środków wypłaconych na wynagrodzenia nauczycieli w roku 2010, choć będzie rekompensatą za poprzedni rok 2009. Wobec powyższego konieczne jest wprowadzenie w art. 30a ust. 6 zasady, że kwota różnicy, o której mowa w art. 30a ust. 3, nie jest uwzględniana jako składnik wydatków na wynagrodzenia nauczycieli, w odniesieniu do wysokości średnich wynagrodzeń, o których mowa w art. 30 ust. 3, oraz średniorocznej struktury zatrudnienia nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego.

Konieczność dodania ust. 7 w art. 30a ustawy – Karta Nauczyciela i art. 2 w ustawie o zmianie ustawy – Karta Nauczyciela wynika z debaty w środowisku samorządowców na temat stosowania art. 30a ustawy – Karta Nauczyciela, która ujawniła potrzebę wydania przez Ministra Edukacji Narodowej rozporządzenia określającego sposób wyliczania średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego, sposób ustalania średniorocznej struktury zatrudnienia nauczycieli, sposób ustalania kwoty różnicy, o której mowa w art. 30a ust. 2 ustawy – Karta Nauczyciela i sposób podziału jednorazowego dodatku uzupełniającego.